

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет природничих наук
Кафедра географії та природознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

О1 «Методологія та організація наукових досліджень»

Освітня програма Середня освіта (Географія)
Спеціальність 014 Середня освіта
Спеціалізація 014.07 Географія
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри географії та природознавства
Протокол № 1 від “15” вересня 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методологія та організація наукових досліджень
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Викладач (-і)	професор Червінська Інна Богданівна
Контактний телефон викладача	+380506716106
E-mail викладача	inna.chervinska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Нормативна
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Згідно розкладу
2. Анотація до курсу	
<p>Дисципліна «Методологія та організація наукових досліджень» потрібна майбутньому фахівцю для того, щоб засвоїти сучасну методологію наукових досліджень, опанувати методи наукового аналізу географічної освіти та сформувати здатність приймати обґрунтовані рішення. Зміст курсу сприяє набуттю студентами знань у галузі географічних та педагогічних досліджень, їх підготовку до професійної та самостійної діяльності, ознайомлення зі структурою й основними показниками проведення науково-педагогічних досліджень, формування зрілої та творчої особистості, громадянської позиції.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою викладання дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» є: формувати готовність майбутнього вчителя географії до висвітлення теоретичних основ і питань технології науково-дослідної педагогічної діяльності як теоретичного та практичного підґрунтя для формування фахових знань і вмінь майбутнього вчителя-дослідника в умовах закладу загальної середньої освіти, розвивати здатність демонструвати знання основ нормативних дисциплін спеціальності та вміння використовувати їх під час професійної діяльності; ознайомити із стратегією і тактикою проведення науково-педагогічних досліджень, надати знання щодо методології, методики та інструментарію науково-дослідницької роботи.</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ознайомити магістрантів з основами науки; - розглянути шляхи розвитку наукових педагогічних досліджень; - навчити організувати навчальну та дослідницьку діяльність, застосовуючи сучасні технології, методи, форми, засоби; - ознайомити зі змістом педагогічних досліджень, їх оформленням відповідно до чинних вимог МОН України; - розкрити структуру наукових педагогічних досліджень, оптимальне проведення експериментальної роботи та представлення результатів. 	
4. Компетентності	

Аналіз та синтез (C1) – здатність і готовність спрямувати дії на розв’язання складних непередбачуваних задач і проблем у науково-дослідній роботі в сферах педагогіки.

Дослідницька (C2) - здатність і готовність аналізувати та моделювати навчальний процес.

Проектувальна (C3) - здатність і готовність розробляти моделі та готувати аналітичні звіти про сучасний стан та розвиток географічної освіти рідною та іноземними мовами

Комунікаційні навички (C4) - здатність до ефективного комунікування та до представлення складної комплексної інформації у стислій формі усно та письмово, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та відповідні терміни.

Популяризаційні навички (C5) - вміння спілкуватися із нефaxівцями, певні навички викладання, роботи зі ЗМІ.

Етичні установки (C6) – дотримання етичних принципів як з погляду професійної чесності, так і з погляду розуміння можливого впливу досягнень з природничих наук на соціальну сферу; здатність цінувати різноманіття та мультикультурність; здатність до критичного мислення, навички обдумування; міцне знання професії на практиці.

Діагностична (C8) – володіння філософськими знаннями, теорією та методологією (підходами, принципами і методами) розпізнавання проблеми, виявлення характерних ознак ситуації; застосування цих методів та принципів, аналіз соціальних і природних об’єктів, процесів, ситуацій, проблем, випадків, що розпізнають деформації та встановлюють їх причини. Діагностика поширюється на ситуації, що відображають предмет професійної діяльності, міжнародні проекти, програми.

Інформаційно-аналітична (C9) – здатність побудувати ефективну систему інформаційних ресурсів, необхідну для формування інформаційно-правової основи прийняття рішень у сфері освіти; формування умінь на основі отриманої інформації формулювати комплексні аналітичні висновки; здатність інтерпретувати, систематизувати, критично оцінювати і використовувати отриману інформацію в контексті управлінського завдання або проблеми, що вирішується.

Глибокі знання та розуміння (C10) – здатність аналізувати географічні об’єкти і процеси як природного походження, так і антропогенні, з погляду фундаментальних принципів і знань природничих наук, а також на основі відповідних методів. Здатність розв’язувати педагогічні ситуації та практичні проблеми в професійно-педагогічній діяльності, що передбачають застосування теоретичних положень педагогіки, психології та окремих методик навчання, проведення досліджень і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Розв’язання проблем (C11) – здатність розв’язувати широке коло проблем та задач шляхом розуміння їх фундаментальних основ та використання як теоретичних, так і експериментальних методів.

Обчислювальні навички (C12) – здатність використовувати відповідне програмне забезпечення (мови програмування, пакети) для картографування природних, суспільних явищ і процесів та педагогічних досліджень.

Здатність до самонавчання (C14) – здатність шляхом самостійного навчання освоїти нові області, використовуючи здобуті знання з природничих та педагогічних дисциплін.

5. Результати навчання

- D 2. Здатність використовувати відповідну термінологію та інтерпретувати факти зрозумілою та чіткою мовою (C4, C5).
- D 6. Знання основних принципів і положень теоретичної, фізичної, суспільної та конструктивної географії (C3, C8, C10).
- D 7. Вміти поєднувати теорію і практику, а також приймати рішення та виробляти стратегію діяльності для вирішення завдань спеціальності з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних, державних та професійних інтересів (C1, C2, C3, C6, C8).
- D 9. Знання основних правил організації польових і камеральних досліджень із школярами, найбільш вживаних методів дослідження розвитку географічної освіти (C2, C11).
- D 10. Вміти здійснювати пошук інформації в різних джерелах для розв'язування професійних ситуацій (C9, C14).
- D 11. Вміти виконувати відповідні експериментальні дослідження та застосовувати дослідницькі навички за професійною тематикою (C2).
- D 14. Здатність організувати свою робочу програму під час останнього навчального року самостійно, як це визначено для підготовки до колоквиуму в магістерській роботі, за власної ініціативи брати участь у робочих групах, фіксуючи ці дії в своєму портфоліо (C11, C14).
- D 17. Здатність створювати картографічні матеріали з метою оцінки, моделювання та прогнозування у шкільній географічній освіті (C3, C9, C11, C12)
- D 18. Здатність самостійно створювати наочні матеріали з використанням ПК (C3, C4, C9, C11, C12).

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу				
Вид заняття			Загальна кількість годин	
лекції			12	
практичні			18	
самостійна робота			90	
Ознаки курсу				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
I	014 Середня освіта (Географія)	1	Нормативний	
Тематика курсу				
Тема, план	Форма заняття	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПЕДАГОГІЦІ				
Тема 1. Поняття, зміст і функції науки. Сутність науки. Функції науки. Класифікація наук. Місце і роль педагогічних наук.	Лекція, практич. Робота №1.	Тестові завдання/ захист практичної роботи/ 15	2	1-2 тижні навчання

<p>Тема 2. Організація наукової діяльності в Україні та світі. Законодавча основа організації науки в Україні. Національна Академія наук. Національна академія педагогічних наук України.</p>	<p>Лекція, практич. Робота №2.</p>	<p>Тестові завдання/ захист проєктів/ 15</p>	<p>2</p>	<p>3 тиждень навчання</p>
<p>Тема 3. Соціально-психологічні аспекти наукового пізнання. Наукове пізнання й наукова діяльність: сутність і структура. Суб'єкти наукової діяльності у закладі вищої освіти. Організація науково-дослідницької діяльності студентів.</p>	<p>Лекція, практич. Робота №3.</p>	<p>Тестові завдання/ захист практичної роботи/ 15</p>	<p>5</p>	<p>4 тиждень навчання</p>
МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ				
<p>Тема 4. Концептуальний апарат науково-педагогічного дослідження. Характеристика категорій науково-педагогічного дослідження. Логіка науково-педагогічного дослідження.</p>	<p>Лекція, практич. Робота №4-5</p>	<p>Тестові завдання/ захист творчих проєктів/ 15</p>	<p>5</p>	<p>6 тиждень навчання</p>
<p>Тема 5. Пошук, накопичення та обробка наукової інформації. Характеристика процесу накопичення та обробки наукової інформації. Логіка та аналіз первинної та вторинної інформації з теми дослідження.</p>	<p>Лекція, практич. Робота №6.-7</p>	<p>Тестові завдання/ захист проєктів / 15</p>	<p>5</p>	<p>7 тиждень навчання</p>
<p>Тема 6. Форми впровадження результатів науково-педагогічного дослідження. Характеристика провідних форм оформлення результатів науково-педагогічного дослідження. Узагальнення результатів науково-педагогічного дослідження.</p>	<p>Лекція, практич. Робота №8-9.</p>	<p>Тестові завдання/ захист проєктів / 15</p>	<p>5</p>	<p>8 тиждень навчання</p>
7. Система оцінювання курсу				

Загальна система оцінювання курсу	максимально 50 балів студент отримує під час проведення практичних занять; ще 50 балів студент отримує за складання екзамену.
Вимоги до письмової роботи	екзаменаційний білет містить 50 тестових завдань. Вага 1 питання – 1 бал.
Практичні заняття	Кожне практичне/семінарське заняття оцінюється в 5 балів, 10 балів студент може отримати за оформлення і презентацію індивідуального завдання. Без захисту індивідуальної роботи студент не допускається до здачі екзамену. Повторна передача відбувається за умови, що студент набрав менше 25 балів за екзаменаційне тестування. Вага практичних занять - 80 % від оцінки допуску.
Умови допуску до підсумкового контролю	Під час навчання на практичних заняттях отримати не менше 25 балів, а також, обов'язково захистити 2 індивідуальні роботи дослідницького характеру. Вага 2 індивідуальних робіт – 20% від оцінки допуску.

8. Політика курсу

Всі аудиторні та самостійні заняття проводяться з дотриманням етичних стандартів професії.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із викладачем дисципліни. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань в процесі заняття. Забороняється добровільна передача інформації між студентами під час екзамену чи практичних робіт.

Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням: «Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»».

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

В Університеті діють морально-етичні принципи та правила поведінки викладачів і студентів, яких слід дотримуватися у своїй діяльності, прописані в Кодексі честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/Кодекс.FR12.pdf/>

Політика щодо перескладання змістових модулів та оскарження оцінювання

Ліквідація академічної заборгованості, перескладання змістових модулів та оскарження результатів оцінювання проводиться згідно порядку прописаного в «Порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)»

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/PORYaDOK-Orhanizatsii-Ta-Provedennia-Otsiniuvannia-Uspishnosti-Studentiv-Prykarpatskoho-Natsionalnoho-Universytetu-Im.-Vasyliia-Stefanyka.pdf>

Участь в опитуванні (анкетуванні)

По завершенні вивчення курсу здобувачі вищої освіти мають можливість пройти опитування у системі Центру дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності <https://d-learn.pnu.edu.ua/> щодо удосконалення якості навчання. Анкета носить анонімний характер і включає 10 запитань, відповіді на них будуть використовуватися лише в узагальненому вигляді.

Заповнення анкет є важливою складовою навчальної активності студентів, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати їх пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

9. Рекомендована література

Основна:

1. Червінська І.Б., Оліяр М.П., Русин Г.А. Основи науково-педагогічних досліджень : навчально-методичний посібник для студентів. Івано-Франківськ: НАІР, 2013. 214 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk794104.pdf>
2. Вихрущ В.О. Методологія та методика наукового дослідження . Тернопіль, 2004. 224 с. URL: <https://kpibs.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/>
3. Кловак Г. Методика підготовки і захист дипломних робіт. навч.-метод. посібник. Київ: Наук. Світ, 2002. 84 с. URL
4. Конституція України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
5. Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі: навчальний посібник / за ред. С.У.Гончаренка, П.М.Олійника. Київ, 2003. 323 с.
6. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник. К.: Кондор, 2013. 192 с.
7. Філіпченко А. С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій: Посібник. К.: Академвидав, 2004. 208 с.

Допоміжна:

1. Гончаренко С. Про критерії оцінювання педагогічних досліджень. Шлях освіти. № 1. 2004. С.2-6.
2. Гончаренко С. Український педагогічний словник. Київ, 1997. 376 с.
3. Князян М.О. Самостійна робота як засіб формування дослідницької спрямованості особистості студента: Навчальний посібник. Одеса, «Принтмайстер», 2005. 176 с.

Інформаційні ресурси

1. Наукова електронна бібліотека. (Книги, підручники, дисертації, автореферати.)
[Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/portal>
2. Наукова періодика України (журнали та збірники наукових праць)
[Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc%5FGum/Vlush>
3. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського [Електронний ресурс] /
Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua>

Викладач

І.Б. Червінська